

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието и храните
Център за оценка на риска
по хранителната верига

Информация относно неприятеля *Trachymela sloanei*, включен в списъка за предупреждения на Европейската и средиземноморска организация за растителна защита

Европейската и средиземноморска организация за растителна защита (European plant protection organization - EPPO), през януари 2024 г., включи в списъка си за предупреждения (EPPO Alert List)¹ нов неприятел - *Trachymela sloanei*, който вреди по видовете от род *Eucalyptus* (евкалипт). *Trachymela sloanei* е инвазивен вид. Извън естественият си ареал на разпространение (Австралия) неприятелят е въведен и на други континенти (Северна Америка, Азия, Европа).

Trachymela sloanei (Blackburn), с тривиално име - австралийски бърмбар

Фиг.1. Възрастен индивид *Trachymela sloanei*

костенурка, произхожда от Австралия.

Неприятелят принадлежи към разред *Coleoptera* (твърдокрили), семейство *Chrysomelidae* (листояди), род *Trachymela* (листни бърмбари). Предпочитаният гостоприемник на този вредител е *Eucalyptus camaldulensis*.

През 1976 г., *Trachymela sloanei* е докладван, за първи път извън естественият си ареал, в Нова Зеландия, а през 1998 г. и в Съединените американски щати (Калифорния), където бързо се разпространява в районите, където се отглежда евкалипт. От 2010 г., *Trachymela sloanei* бързо се разпространява в няколко страни на различни континенти - Испания (2014 г.), Китай (2018 г.), Чили (2020 г.), Португалия (2022 г.), Тайван (2023 г.) и Гърция (2023 г.). Неприятелят *Trachymela sloanei* е включен в списъка за предупреждения на EPPO, именно поради бързото му разпространение и инвазивното му поведение.

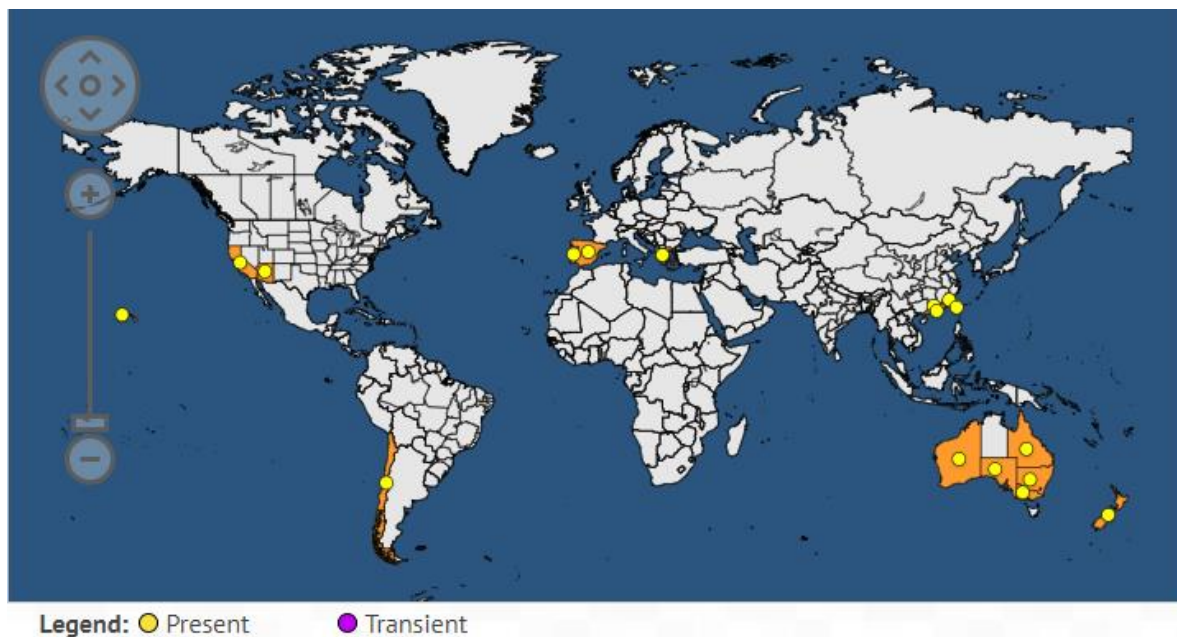
¹ EPPO Alert List, сам по себе си не е списък на вредители, препоръчани за регулиране като карантинни вредители и не представлява препоръка за фитосанитарни разпоредби.

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

Географско разпространение

Естественият ареал на неприятеля *Trachymela sloanei* е Югоизточна Австралия. Към настоящия момент се среща в - Нов Южен Уелс, Куинсланд, Южна Австралия, Виктория и Западна Австралия. Съгласно световната база данни на EPPO² с последна актуализация от 17 януари 2024 г., извън Австралия е открит в Окланд, като към настоящия момент се среща в по-голямата част от Северния остров и в някои части на Южния остров; Северна Америка (САЩ - Аризона, Калифорния, Хавай); Южна Америка (Чили); Азия (Китай и Тайван) и Европа (Гърция, Португалия, Испания).

Фиг. 2 Глобално разпространение на *Trachymela sloanei* към 17 януари 2024 г. (EPPO Global Database)

В региона на EPPO първите екземпляри от неприятеля са открити през 2014 г., в Испания (провинция Кадис, Андалусия), под кората на голямо евкалиптово дърво. След проведени допълнителни проучвания на Иберийския полуостров, са открити още екземпляри от неприятеля на други места в: Андалусия, Естремадура и Мадрид, както и в Южна Португалия.

През 2023 г., екземпляри от *Trachymela sloanei* са открити върху дървета *Eucalyptus camaldulensis* в градския парк на Пирея (Атика), Гърция.

Trachymela sloanei се среща главно в евкалиптови насаждения и изолирани, единични евкалиптови дървета в естествената среда, но също така и на декоративни евкалиптови дървета в градска среда.

² EPPO Global Database, <https://gd.eppo.int/taxon/XYLOPY/distribution>

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136

<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg

тел. 02/4273056

Растения гостоприемници

Неприятелят *Trachymela sloanei* напада видовете от семейство *Myrtaceae* (миртови), род *Eucalyptus* (евкалипт) - *Eucalyptus camaldulensis*, *Eucalyptus crenulata*, *Eucalyptus globulus*, *Eucalyptus grandis*, *Eucalyptus propinqua*, *Eucalyptus robusta*, с изявено предпочитание към вида *Eucalyptus camaldulensis*. Други гостоприемници на вредителя са *Corymbia citriodora*, *Corymbia ficifolia* и *Corymbia maculata*, принадлежащи към същото растително семейство *Myrtaceae*.

Жизнен цикъл и биология на неприятеля

Trachymela sloanei е поливолтинен вид и в зависимост от климатичните условия развива няколко поколения годишно. Например в Калифорния, при топли климатични условия, цикълът на развитие на едно поколение (времето за развитие от яйце до възрастен) протича за 5 седмици.

Възрастните имат характерно полусферично кафяво тяло, покрито с черни петна и червени крила. Тялото е с размери от 6-7 мм. Наличието на редица фини косми по външния ръб в дисталната половина на средната и задната част на пищяла е отличителна характеристика за този вид. Женските яйцеснасят, от 5 до 40 яйца (или повече), върху листата или в пукнатините на кората на *Eucalyptus* spp.

Фиг. 3. Ларва *Trachymela sloanei*

Ларвите са с тъмнозелен до червеникавокафяв цвят. Имат малка черна глава и изпъкнал проторакален щит. Те преминават през 4 ларвни възрасти.

Видът какавидира под кората или в почвата около основата на дърветата гостоприемници. Какавидите обикновено са бледи, но с времето потъмняват и стават кафеникаво-оранжеви.

Повреди

Вреда нанасят възрастните и ларвите, които нагриват младите листа и леторасти на евкалипта. Те обикновено се хранят през нощта, като нагриват неправилни прорези и полукръгли дупки по периферията на листната петура. При висока плътност и силно нападение, дърветата могат да бъдат силно обезлистени. Въпреки това, в районите където неприятелят е бил въведен, не е докладвано за загиване на дърветата.

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

Път на навлизане и разпространение

Вероятните пътища за навлизане на *Trachymela sloanei* са посредством международния търговски обмен и движение на растения за засаждане и отрязани листа, от видовете принадлежащи към родове *Corymbia* и *Eucalyptus*, произхождащи от страни, с наличие на вредителя.

Освен с помощта на човешката дейност (търговия и транспорт на заразен растителен материал), неприятелят се разпространява и естествено чрез летежа на възрастните индивиди, въпреки че като цяло липсват данни за пътя на разпространение на неприятеля между континентите, както и за летателния му капацитет.

Възможен риск

В региона на ЕРРО евкалиптовите дървета, които са гостоприемници на *Trachymela sloanei*, се отглеждат не само в горското стопанство (за производство на дървесина), в парковете и градините за отдих, като декоративни растения (особено в Средиземноморския район), но имат приложение и в хартиената промишленост.

Възрастните и ларвите на неприятеля трудно се наблюдават на полето, тъй като се сливат с кората на евкалиптовите дървета.

Информация за мерките за контрол на *Trachymela sloanei* е оскъдна, но естествените врагове (биологичните агенти) вероятно биха могли да играят важна роля за ограничаване на популациите му. Например, след въвеждането си в Нова Зеландия, *Trachymela sloanei* е нанасял големи щети на евкалиптовите насаждения, но след прилагане на биологичен контрол, чрез естествени врагове, увреждането на дърветата е намаляло.

Неприятелят *Trachymela sloanei* вреди, като обезлиства гостоприемниците си и по този начин растенията са подложени на стрес, но въздействието му върху растежа на дърветата и произтичащото от това икономическо въздействие върху производството на евкалипт остава недоизяснено.

Като се вземе под внимание гореизложеното, установяването и по-нататъшното разпространение на неприятеля на територията на ЕС и региона на ЕРРО, може да окаже негативно икономическо въздействие върху видовете евкалипт, тъй като неприятелят *Trachymela sloanei* е един от многото чужди вредители по евкалипта, като видовете - *Blastopsylla occidentalis*, *Ctenarytaina eucalypti*, *C. spatulata*, *Glycaspis brimblecombei*, *Leptocybe invasa*, *Ophelimus maskelli* и *Thaumastocoris peregrinus*, които наскоро са били въведени в региона на ЕРРО.

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

Значение за България

Понастоящем *Trachymela sloanei* не присъства на територията на Р България.

Евкалиптите *Eucalyptus spp*, основните гостоприемници на *Trachymela sloanei*, са топлолюбиви и влаголюбиви растения. В нашата страна евкалиптите се отглеждат трудно, дори по Южното Черноморие, защото необходимата топлина е трудно достижима. В България *Eucalyptus spp*, може да се отгледат само в домашни условия като полухрасти. Помещението трябва да е много слънчево и температурата, дори и през зимата, не трябва да пада под 8° С.

При съмнение за наличие на неприятеля и/или предполагаеми повреди от него, е необходимо незабавно да се уведомят официалните власти. Ранното откриване би могло да помогне за управлението на този вредител в България.

Източници:

European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO, 2024), EPPO Alert List – last updated in 2024-01, EPPO Alert List – *Trachymela sloanei* (Coleoptera: Chrysomelidae), Australian tortoise beetle,
https://www.eppo.int/ACTIVITIES/plant_quarantine/alert_list_insects/trachymela_sloanei

Снимков материал:

Фиг. 1. и 3 *Trachymela sloanei*, [PESTS AND DISEASES OF FORESTRY IN NEW ZEALAND](https://www.nzffa.org.nz/farm-forestry-model/the-essentials/forest-health-pests-and-diseases/Pests/trachymela-sloanei/), <https://www.nzffa.org.nz/farm-forestry-model/the-essentials/forest-health-pests-and-diseases/Pests/trachymela-sloanei/>

Фиг. 2. EPPO Global Database <https://gd.eppo.int/taxon/TCMLSL/distribution>

Други информации в областта на здравето на растенията, могат да бъдат намерени на интернет страницата на Центъра за оценка на риска по хранителната верига – <https://corhv.government.bg/>
<https://corhv.government.bg/Здраве-на-растенията-с-31>

Изготвил: Татяна Величкова, н-к отдел ЗРХЗХ,
Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ,
15.02.2024 г.

Amber Green White

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<https://corhv.government.bg>, corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056